

01.03.2016

Akp/2

§ 67

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin viherkattolinjauksesta

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Ksv 5264_26

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunkisuunnittelulautakunnalla ei ole huomautettavaa Helsingin kaupungin viherkattolinjaukseen.

Esittelijä

vs. asemakaavapäällikkö
Annukka Lindroos

Lisätiedot

Suvi Tyynilä, projektipäällikkö, puhelin: 310 37264
suvi.tyynila(a)hel.fi
Jouni Heinänen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37257
jouni.heinanan(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Helsingin kaupungin viherkattolinjaus 2015](#)
- 2 [Osa Päätöshistoriaa / Ympäristölautakunnan lausunto 2.2.2016](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnittelulautakuntaa antamaan Helsingin kaupungin viherkattolinjauksesta lausunnon kaupunginhallitukselle 29.2.2016 mennessä. Kaupunginkanslia on myöntänyt vastaukselle lisääaikaa 10.3.2016 saakka.

Helsingin kaupunginhallitus on kehottanut rakennusvirastoa yhteistyössä eri hallintokuntien ja muiden tarvittavien tahojen kanssa laatimaan kaupungille viherkattojen edistämistä koskevat linjaukset. Kaupunginhallituksen mukaan viherkattoja rakentamalla voidaan edistää kaupun-

gin strategisia tavoitteita, mm. ilmaston- ja ilmansuojelua, meluntorjuntaa, vesiensuojelua ja luonnonsuojelua.

Kaupungin sopeutuminen ilmastonmuutokseen, hulevesien hallinnan parantaminen ja sään ääri-ilmiöihin varautuminen ovat Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan kirjattuja tavoitteita. Asumisen ja maankäytön toteutusohjelmassa kaupungin asuntorakentamisen kehittämistä koskevaksi tavoitteeksi on kirjattu viherkattorakentamisen edellyttäminen.

Helsingin kaupungin viherkattolinjaus on laadittu usean hallintokunnan yhteistyönä. Työryhmässä on ollut rakennusviraston, kaupunkisuunnitteluviraston, ympäristökeskuksen, kiinteistöviraston, kaupunginkanslian, rakennusvalvontaviraston, asuntotuotantotoimiston, liikuntaviraston ja pelastuslaitoksen edustus. Yhteistyötahona on ollut myös Helsingin yliopisto. Yleisten töiden lautakunta on käsitellyt laaditun viherkattolinjauksen 24.11.2015 ja antanut sen kaupunginhallitukselle.

Uraanin resilienssin, eli kaupunkien pärjäämisen ja ilmastonmuutokseen mukautumisen lisääminen kaupunkirakenteen tiivistyessä ja sään ääriolosuhteiden yleistyessä on kansainvälisesti kaupunkisuunnittelun keskeisimpiä haasteita. Käsitely kaupunkivihreän roolista kaupunkisuunnittelussa on voimakkaasti muuttunut viimeisen vuosikymmenen aikana. Taloudellisen hyödyn ja henkilöturvallisuuden näkökulmat ovat korostuneet viihtyisyys- ja virkistysnäkökulman lisäksi. Vihreää infraa hyödynnetään ehkäisemään vahinkoja ja vähentämään haittoja kaupungin toimintakyvylle.

Viherkattojen rakentaminen on tunnistettu tehokkaaksi keinoksi hallita hulevesiä kaupunkitulvien ehkäisemiseksi rankkasateiden aikana, hillitä lämpösaarekeilmiötä hellejaksoina sekä turvata ja edistää kaupunkiluonnon monimuotoisuutta. Viherkatoilla on merkitystä myös energiatehokkuuden kannalta sekä meluntorjunnassa. Kaupunkielämän laatua lisää kattojen hyödyntäminen toiminnallisena ja esteettisenä voimavarana. Ilmastoviisaat viherratkaisut ovat modernin kaupunkirakentamisen laatubrändi.

Laadittu linjaus tukee viherkattojen syntymistä erityisesti uudisrakentamisessa. Linjaus korostaa teeman huomioimista osana normaalia kaa-voituksen ja rakennushankkeiden suunnittelua, mutta jättää harkinnanvaraa erilaisten intressien yhteensovittamiseen.

Laadituissa kustannus-hyötylaskelmissa on selvästi todettu viherkattorakentamisen yhteiskunnalle koituvat taloudelliset hyödyt. Tuoreessa kiinteistö- ja rakennuttamisalan liiton Raklin laatimassa vertailussa asemakaavamääräysten kustannusvaikutuksista yksittäisille rakennushankkeille arvioitiin myös viherkattomääräys, mutta sen osuus jäi melko

01.03.2016

Akp/2

vähäiseksi eikä se kuulunut johtopäätöksissä merkittävien kustannusvaikutusten joukkoon. Naapurimaiden ja keskieurooppalaisten esimerkkien perusteella voidaan olettaa, että myös Suomessa viherkattorakentamisen hinnat yhä laskevat nykyisestä kysynnän lisääntyessä.

Esittelijä

vs. asemakaavapäällikkö
Annukka Lindroos

Lisätiedot

Suvi Tyynilä, projektipäällikkö, puhelin: 310 37264
suvi.tyynila(a)hel.fi
Jouni Heinänen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37257
jouni.heinanan(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Helsingin kaupungin viherkattolinjaus 2015](#)
- 2 [Osa Päätöshistoriaa / Ympäristölautakunnan lausunto 2.2.2016](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

[Yleisten töiden lautakunta 24.11.2015 § 496](#)

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa liitteenä 1 olevan Helsingin kaupungin viherkattolinjauksen kaupunginhallitukselle, joka pyytää tarvittaessa lausunnot muilta hallintokunnilta.

Käsittely

[24.11.2015 Ehdotuksen mukaan äänestyksin](#)

Vastaehdotus:

Dennis Pasterstein: Strategisissa linjauksissa kohta II lause "tulee..." korvataan lauseella "voi kaavoituksessa ja suunnittelussa olla tutkittavana vaihtoehtona."

Asemakaavoitus –kohtaan lause "Uudisrakentamiseen..." korvataan "Uudisrakentamiseen tähtäävissä asemakaavoissa helpotetaan viherkattojen rakentamista."

01.03.2016

Akp/2

Rakennushankkeet -kohtaan lause "Peruskorjaus..." korvataan "peruskorjauskohteissa voidaan selvittää mahdollisuus viherkattojen toteuttamiseen."

Kannattaja: Maria Landén

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Strategisissa linjauksissa kohta II lause "tulee..." korvataan lauseella "voi kaavoituksessa ja suunnittelussa olla tutkittavana vaihtoehtona."

Asemakaavoitus –kohtaan lause "Uudisrakentamiseen..." korvataan "Uudisrakentamiseen tähtäävissä asemakaavoissa helpotetaan viherkattojen rakentamista."

Rakennushankkeet -kohtaan lause "Peruskorjaus..." korvataan "peruskorjauskohteissa voidaan selvittää mahdollisuus viherkattojen toteuttamiseen."

Jaa-äännet: 5

Jussi Heinämies, Henrik Nyholm, Eija Paananen, Pörrö Sahlberg, Tuomo Valokainen

Ei-äännet: 4

Terhi Koulumies, Maria Landén, Dennis Pasterstein, Mariam Rguibi

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jussi Hyvärilä, arkkitehti, puhelin: 310 39835
jussi.hyvarila(a)hel.fi
Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

[Kaupunkisuunnittelulautakunta 29.01.2013 § 8](#)

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinkiä suunnitellaan urbaanina ja viihtyisänä, kaupunkirakenteeltaan tiivistyvänä kaupunkina, jossa tuetaan kestäviä elämäntapoja ja ekotehokkuuden edistämistä. Viherkattojen rakentamisen edistäminen sopii hyvin näihin kaupunkisuunnittelun tavoitteisiin.

Kaavoituksella voidaan ohjata viherkattojen rakentamista joko yksittäisissä hankkeissa tai alueellisin periaattein. Helsingin asemakaavoissa esiintyy viherkattojen rakentamismääräyksiä, joita on perusteltu hulevesien hallinnan, kaupunkikuvan ja viihtyisyyden näkökulmasta. Tiivistävässä kaupunkirakenteessa elävällä kasvillisuudella peitetty katot vähentävät kovien läpäisemättömien pintojen osuutta rakennusaloilla ja vaikuttavat hulevesien hallintajärjestelmien mitoitustarpeisiin maankäytössä. Kuninkaantammi on Helsingin hulevesistrategian pilottikohde, jossa viherkattoja tullaan edellyttämään julkisiin rakennuksiin sekä kaikkiin yksikerroksisiin rakennusten osiin ja katoksiin.

Korkean rakentamisen ja pieniä pihoja kompensoivien kattoterassien yleistyessä tulee viides julkisivu, kattomaisema, yhä tärkeämpään rooliin kaupungin viihtyisyyden lisääjänä. Mm. Kalasataman ja Jätkäsaa-
ren asemakaavoihin on tästä syystä sisällytetty viherkattorakentamista koskevia asemakaavamääräyksiä. Viherkattojen toteutuminen on kuitenkin toistaiseksi ollut Helsingissä melko vähäistä ja kehitys hidasta. Hankkeita jarruttaviksi ongelmiksi on esitetty niin kustannuksia kuin epävarmuutta viherrakenteiden teknisistä ominaisuuksista ja turvallisuudesta. Kaupunkisuunnitteluvirastossa ja rakennusvalvontavirastossa on yhteistyössä ryhdytty pohtimaan keinoja viherkattorakentamisen esteiden poistamiseksi.

Viherkatto-ohjelmia ja niiden toteutuksen määrätietoista ohjausta on tehty useassa Euroopan ja Yhdysvaltojen suurkaupungissa. Maailmalta tunnetaan esimerkkejä viherkattorakentamisella saavutetuista hyödyistä, kuten positiivisista vaikutuksista energiatehokkuuteen, melutasoihin, ilmanlaatuun ja luonnon monimuotoisuuteen. Kaupunkiviljely ja lähiruuan tuotanto ovat voimakkaasti kasvussa olevia trendejä, joille viherkatot voivat antaa uusia mahdollisuuksia. Viherkattorakentamisessa tekniset ratkaisut yhdistyvät esteettisiin ja kaupunkielämää rikastuttaviin tavoitteisiin.

Helsingin hankkeissa tulee ottaa huomioon paikallinen ilmasto sekä Suomeen soveltuvat kasvualustat ja kasvilajit. Tähän liittyvää tietoa kertyy parhaillaan käynnissä olevassa Helsingin yliopiston Viides ulottuvaisuus -tutkimusohjelmassa. Hulevesien hallintaan liittyvät tavoitteet on kirjattu Helsingin hulevesistrategiaan. Viherkattojen edistäminen on

01.03.2016

Akp/2

myös kirjattu Helsingin asumisen ja maankäytön ohjelmaan. Kaupunkisuunnitteluvirastossa laaditaan viheralueiden strategista kehityskuvaa (VISTRA), joka osaltaan pyrkii ottamaan kantaa kaupungin vihreyden säilyttämiseen ja edistämiseen sekä hulevesien käsittelyyn. Viherkattojen yleistymiseksi tarvitaan kannustavien periaatteiden lisäksi konkreettisia esimerkkejä toteutuksesta ja ylläpidosta, käytännönläheistä tietoa ja kokemuksia parhaista käytännöistä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää Anni Sinnemäen, Emma Karin ja Mari Puoskarin tekemää valtuustoaloitetta viherkattojen rakentamisen edistämisestä ajankohtaisena ja kannatettavana. Ekologisesti kestävä viherkattorakentaminen kuuluu luontevana osana Helsingissä jatkuvaan kaupungistumiskehitykseen. Kaupunkisuunnitteluvirasto on valmis osallistumaan strategian laatimiseen viherkattojen edistämiseksi yhteistyössä rakennusviraston ja ympäristökeskuksen kanssa. Viherkattoilta rakennuslupaprosessissa vaadittavien rakenteellisten ominaisuuksien selkeyttämiseksi ja toteuttamiseen liittyvien kokemusten keräämiseksi olisi tärkeää saada myös rakennusvalvontavirasto mukaan strategiatyöhön. Strategiaan on syytä ottaa mukaan myös katto- ja muun kaupunkiviljelyn edistäminen ilmasto-, työllisyys-, terveys- ja viihtyisyysperustein.

Käsittely

[29.01.2013 Ehdotuksen mukaan](#)

Esittelijä muutti ehdotustaan lisäämällä lausunnon viimeiseksi lauseeksi seuraavan:

"Strategiaan on syytä ottaa mukaan myös katto- ja muun kaupunkiviljelyn edistäminen ilmasto-, työllisyys-, terveys- ja viihtyisyysperustein."

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Suvi Tyynilä, projektipäällikkö, puhelin: 310 37264
suvi.tyynila(a)hel.fi